

Zien we u ook?

Dinsdag 31 januari om 20 uur: Gezellige nieuwjaarsborrel in Boerhoorn, Dalerveen

Jaarvergadering met aansluitend Merel Verhoeven, beleidsmedewerker LNV met wetenschappelijke achtergrond en in het bedrijfsleven werkzaam geweest op het gebied van doden en (ritueel, onbedweld) slachten van, met name, landbouwhuisdieren.

Beste leden van de afdeling Coevorden/Emmen-West, beste allemaal,

Langs deze weg wens ik jullie allen een bijzonder goed en gezond nieuwjaar. Voor jullie ligt de nieuwsbrief van onze LTO Noord-afdeling Coevorden/Emmen-West, waarin alle bestuursleden berichten over hun portefeuille of over zaken, waar ze zich mee bezig houden. Als voorzitter mag ik beginnen en ik doe dat met een beetje frisse tegenzin. Want we hadden een prima voorzitter in de persoon van Rianne Oldengarm. Betrokken en attent, overal achteraan en stimuleren. Ze heeft echter besloten te stoppen om alle energie te kunnen investeren in haarzelf, haar gezin en het bedrijf. Een keuze die wij diep respecteren, maar uiterst jammer vinden, ook om de onderliggende redenen. Via ook deze weg, Rianne, bedankt!

Het tussentijdse vertrek van Rianne, het reguliere vertrek van Roelof IJken en het afscheid binnenkort van Henrike Bosman en Harry Euving hebben geleid tot een zoektocht naar nieuwe bestuursleden. We zijn zeer verheugd dat we drie nieuwe bestuursleden hebben gevonden in de personen Elma Vroege, Merle Schuttebeld en Jans van der Zwaag. Zij zullen zich in deze nieuwsbrief aan jullie voorstellen. Omdat we een tweetal jaarvergaderingen hebben overgeslagen, hopen we de komende jaarvergadering op 31 januari 2023 het nieuwe bestuur aan jullie te presenteren. We hebben nog iemand in beeld maar hij komt niet eerder dan januari 2024. Tot die tijd neem ik het voorzitterschap op me, samen met de portefeuille Water, die ik al had.

Terugkijkend op het afgelopen jaar.....ik ga er niet eens aan beginnen. Waar moet je beginnen en wat moet je allemaal benoemen. Ik hoop oprecht dat er dit nieuwe jaar een aantal positieve wendingen komt in jullie gezinnen en bedrijven, en dat ook de Nederlandse politiek de agrarische sector weer omarmt als een zeer belangrijke sector. Op dit moment lijkt alle realiteitszin verdwenen.

Dit jaar wordt in ieder geval belangrijk: de PAS-melders, de gebiedsprocessen samen met de provincie, waterwingebieden en gewas-beschermingsmiddelen samen met drinkwater-bedrijven, landbouwakkoord, GLB, water-tekorten, dierenwelzijn, bufferstroken, energie en kunstmest.

Verdorie, toch een lijstje. Een lijstje wat nog veel langer is en waar we allemaal mee te maken hebben. Dit is geen windkracht 4 maar een echte storm. Ik hoop dat jullie in je gezin, familie en in je bedrijf sterk genoeg zijn om met al deze stormen om te gaan!

Veel van deze zaken spelen op nationaal niveau en daar zitten onze mensen erbij en bovenop. Via de bestuurlijke wegen hebben wij als afdeling korte lijnen met LTO Noord en LTO Nederland. Ook kort zijn de lijnen met de provincie Drenthe en de gemeenten Coevorden en Emmen.

In deze nieuwsbrief vertellen alle bestuursleden waar ze in hun portefeuille mee te maken hebben.

Jan Boesjes
Voorzitter

GOC Emmen

De gezamenlijke LTO Noord-afdelingen binnen de gemeente Emmen hebben afgelopen oktober een kennismakingsbijeenkomst, met als onderwerp Energietransitie, georganiseerd met de nieuw geïnstalleerde gemeenteraad. Er was een goede opkomst van LTO Noord-leden, maar ook de meeste fracties vanuit de raad waren aanwezig. Ook was wethouder Schrik van de partij. Op de locatie van glastuinder Van Geel Erica hebben vier sprekers een inleiding gehouden over de energietransitie op hun bedrijf. Diverse opties passeerden de revue, zoals zonneparken op daken en landbouwgrond, kleine windmolens met een ashoogte tot 15 meter, een biovergister gecombineerd met WKK en de mogelijkheden rondom geothermie voor warmtevoorziening voor tuinbouwbedrijven. De aanwezige leden zorgden voor een levendige discussie over de rol van de gemeente bij problemen als netcapaciteit en het vergunningenbeleid. De mogelijkheden van het plaatsen van kleine windmolens in de gemeente Emmen waren altijd beperkt. De standpunten van de diverse fracties lijken inmiddels te zijn gedraaid, zowel op de avond zelf als later in de media hebben diverse partijen een positief standpunt naar buiten gebracht over kleine windmolens.

De LTO Noord-afdelingen binnen de gemeente Emmen hebben samen met Cumela de laatste jaren veel inzet gepleegd op het open houden van de rondweg N391 voor landbouwverkeer. Voor veel bedrijven is deze weg een cruciale route. De provincie was voornemens hier alle gelijkvloerse kruisingen ongelijkvloers te maken en de rondweg vorm te geven als stroomweg waar voor landbouwverkeer uiteindelijk geen plaats is. Uit de recente berichtgeving is gebleken dat er aan dit plan behoorlijk wat haken en ogen zitten. Hierdoor worden de kruisingen bij het industrieterrein Bargermeer ongemoeid gelaten. En dat betekent dus dat landbouwverkeer op de rondweg zijn plaats behoudt. Het krappe budget voor dit gehele project zal ook een rol gespeeld hebben. Ook zijn er vooralsnog geen redelijke alternatieven voor landbouwverkeer.

Melkveehouderij

Het valt niet mee om wat te zeggen als je weet dat niemand je wil horen. Dat gaat er door mij heen bij het maken van deze bijdrage voor de nieuwsbrief. Er spelen op dit moment (te) veel zaken die invloed hebben op de melkveehouderij. En alhoewel aanpassen in onze genen zit, wordt er nu wel erg veel van ons gevraagd.

LTO zet vol in op lobby en uitleg, echter het politieke klimaat is (deels) tegen ons. De PAS-melders die nog steeds in onzekerheid zitten en de veebedrijven in waterwingebieden waar de derogatie in een keer wordt afgebouwd, zijn daar enkele voorbeelden van.

Op gemeentelijk niveau speelt niets specifiek. Als het goed is, krijgt u regelmatig via de ledenapp bericht waar de landelijke vakgroep Melkveehouderij zoal mee bezig is. Heeft u geen ledenapp? Meld dit dan even bij één van de bestuursleden.

Regelmatig zijn er webinars die eenvoudig te volgen zijn. Hiervoor wordt u uitgenodigd via de mail of app. Zo kunt u op de hoogte blijven van wat er zoal gaande is over een bepaald onderwerp.

Ik ben zelf benieuwd hoe de toekomstvisie van de minister en het op te stellen gebiedsgerichte beleid er uit gaat zien. Ik hoop van harte dat beide ons perspectief bieden, zodat wij zicht houden op voldoening en een inkomen uit ons werk in onze mooie sector.

Er over praten helpt echt.
Neem nu contact op

Stichting Zorg Om Boer en Tuinder: Er over praten helpt!

Vrijwilligers van de stichting **Zorg Om Boer en Tuinder (ZOB)** gaan er echt even voor zitten. Aan de telefoon, bij de keukentafel of op het erf bij een boer of tuinder luisteren we met oprechte aandacht naar de verhalen van de boer. We verlenen al **luisterend** hulp bij soms complexe situaties.

ZOB staat klaar voor boeren en tuinders en hun gezinsleden, die een hulpvraag hebben. De vragen kunnen persoonlijk zijn, betrekking hebben op de relatie met vrouw, kinderen of bedrijfsopvolgers, financieel of bedrijfsmatig. Geen situatie is gelijk. De één loopt vast in een persoonlijke crisis, de ander heeft een conflict met de overheid of weet het door ingewikkelde regelgeving even niet meer.

Heeft u een **hulpvraag** of kent u iemand anders met een hulpvraag, twijfel niet om contact op te nemen met onze coördinator. Het voordeel van de ZOB is, naast de persoonlijke aandacht, de onafhankelijke benadering. De stichting kent geen winstoogmerk en is zelf afhankelijk van giften en overige bijdragen (er zijn voor u geen kosten aan verbonden). In een vertrouwde en veilige sfeer willen we een vangnet zijn voor mensen die vastlopen. Onze vrijwilligers bieden een luisterend oor. "We komen als we welkom zijn" altijd in overleg, met twee ZOB-vrijwilligers. Praten over uw zorgen helpt. We helpen u zelf weer de regie in handen te nemen.

Voor meer info: www.zorgomboerentuinder.nl
Heeft u een vraag neem dan contact op met onze coördinator:

Regio Noord: Piet Prins 06-28808925
noord@zorgomboerentuinder.nl

Boer-Burger

Om aan onze omgeving te laten zien wat we binnen de mooie landbouwsector doen, is er een werkgroep in het leven geroepen. De laatste jaren is de organisatie van de fietstocht in handen van deze groep. Ook verscheen er van familie Van Dalen onlangs een stuk op de dorpsite van SamenDalen over hun akkerbouwbedrijf in Wachstum. Zeker de moeite waard om even te lezen op: www.samen-dalen.nl

Verder zijn er in Dalen diverse wandelroutes. Binnenkort krijgt de route met thema Landbouw verdere invulling en zullen er namens LTO Noord informatieborden worden geplaatst langs de route.

Vlak voor kerst deden we een donatie namens onze LTO Noord-afdeling bij het glazen huis in Emmen. Hier werd voor de stichting Jarige Job geld ingezameld. Een aantal bestuursleden ging met de trekker op pad en overhandigde de cheque met een mooi geldbedrag.

Suggesties of ideeën voor activiteiten? Neem contact op met één van de bestuursleden!

Portefeuille Bodem en water

Ook binnen deze portefeuille is dit afgelopen jaar weer een aantal bekende punten langs gekomen, zoals verdroging en waterstandverhoging, grondwaterpeil en drinkwatervoorziening, maaibeeld, DAW en waterschapsverkiezingen. Waterschap Vechtstromen zit toch wel redelijk positief in de strijd. Zonder water geen KRW en geen waterkwaliteit, geen extra bufferstroken als er geen vaststaande meerwaarde uit voortkomt en inspraak om het doel te halen zonder wettelijke dwang.

Riooloverstorten en zuiveringsinstallaties worden gesaneerd of verbeterd en ook het water vanuit Duitsland, dat bij ons komt via de Vecht, wordt strenger gecontroleerd. Er komt een volgende ronde DAW. Onze afdeling heeft al bijzonder goed aan de vorige mee gedaan.

Het waterschap is voornemens om de daadwerkelijke wateronttrekking in beeld te brengen. Dat wil ze doen door een database aan te leggen van alle bronnen en hun werkelijke onttrekking. Eerst alle bronnen boven 10 m³ per uur, daarna wellicht ook de kleinere. Daarmee is dan nauwkeurig aan te geven hoeveel water de landbouw werkelijk uit de grond haalt.

Waterschap Drents Overijsselse Delta is al verder met de database en ziet dat de onttrekking door de landbouw maar een fractie is van de hoeveelheid die in de politiek genoemd wordt. Ook hier geldt, meten is weten. We hebben wel aangegeven dat weten niet klakkeloos mag veranderen in betalen. Het is tenslotte ook gewoon ons grondwater.

Het nieuwe maaibeleid wordt verder uitgerold. Een keer minder, of juist vaker, een stuk een keer overslaan of na de bloei van specifieke planten. Het is onze inzet dat er gemaaid wordt net voor het Jacob kruiskruid in boei staat en het dan ook afvoeren waar mogelijk. In Twente lopen een paar proeven om maaisel te storten bij boeren, het één of twee keer door te werken en dan te gebruiken op bouwland als bemesting. Bij het doorwerken kan eventueel afval afgezocht worden en er blijken weinig onkruiden mee te gaan. We doen dit natuurlijk zelf ook al op kleine schaal. Het waterschap komt er ook bij ons op terug.

Er ligt wel een grote spanning op de grondwaterbeschermingsgebieden. In één keer de derogatie er af en nauwelijks nog mogelijkheden voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Beleidsmedewerker Taeke Wahle is met zijn team bezig deze ontwikkelingen uit te zoeken en de nadruk ligt vooral op organische mest ten opzichte van kunstmest en ook de langjarige metingen langs waterlopen, die ook bij de WMD Drinkwater bekend zijn, worden daar gebruikt.

Water blijft een belangrijke schakel. Gelukkig valt er nu heel wat, zodat het grondwater in ieder geval stevig wordt aangevuld.

Als afdeling hebben we bij de gemeente Coevorden te maken met twee nieuwe contactpersonen. Het gaat om Vera Rustema en Han Tissingh, beiden beleidsmedewerkers Economie. Met het complete bestuur hebben we kennis met hen gemaakt. De samenwerking verloopt soepel en de lijnen blijven kort, zoals we gewend waren.

De teelt van bloembollen in Coevorden komt steeds meer onder druk te staan onder invloed van enkele bezorgde inwoners. Er is zelfs een brief met ondertekende petitie naar de provincie gestuurd. We hebben intensief contact met de vier telers die dit aangaat. Er is een Bollenconvenant met Coevorden gesloten in 2016. Op dit moment wordt het convenant aangepast in samenwerking met de wethouder, ambtenaren en mensen van de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bollencultuur (KAVB, 1860).

Op verzoek van de burgemeesters van Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden hebben we op locatie een informeel overleg georganiseerd. Hierbij hebben we ook woordvoerders van onder andere AJK en FDF uitgenodigd. Doel was om bij te praten en zorgen te uiten. Eenieder realiseert zich dat we elkaar met betrekking tot de gebiedsgerichte aanpak die ons te wachten staat hard nodig zullen hebben.

Op dit moment buigen we ons over de nieuwe Omgevingsvisie Coevorden. We worden hierbij ondersteund door onze beleidsmedewerkers. Als afdeling houden we u op de hoogte. Het ligt in onze planning een bijeenkomst hieromtrent te organiseren.

We hebben wethouder, raadsleden en beleidsmedewerkers uitgenodigd om binnenkort op locatie bij te praten en met name de problematiek rond de PAS-melders en Interimmers nogmaals onder de aandacht te brengen.

In de loop van 2023 zal het nieuwe Integraal Veiligheidsplan Coevorden tot stand komen met de thema's voor de komende vier jaar. We zijn met de desbetreffende ambtenaren in gesprek geweest.

Ondermijning in het buitengebied wordt een belangrijk speerpunt. Ook is de gemeente voornemens een mailbestand aan te maken om nieuwsbrieven en meldpunten te kunnen delen met inwoners en ondernemers.

Sinds meerdere jaren vinden er regelmatig wolvenaanvallen plaats in ons gebied. LTO Noord heeft een werkbezoek georganiseerd met veel media-aandacht op de dierenartsenpraktijk in Sleen. Hierbij waren naast gedupeerde veehouders onder andere ook burgemeester Bergsma, wethouder Huizing, LTO Noord-beleidsmedewerker Taeke Wahle en LTO Noord-voorzitter Dirk Bruins aanwezig. Dierenarts Reinard Everts gaf een confronterende en zeer verhelderende presentatie. Ook werd buiten gedemonstreerd hoe “eenvoudig” het opbouwen en verplaatsen van een wolfwerend raster is. Hoewel de impact en schade van een wolvenaanval groot is, realiseren we ons dat we nog een lange weg te gaan hebben dit probleem beheersbaar te maken.

Even voorstellen...

Hoi, mijn naam is **Elma Vroege**, 33 jaar en sinds twee jaar boer. Hiervoor heb ik bij John Deere in Mannheim gewerkt. Na zes prachtige jaren heb ik besloten mijn hakken weer in te wisselen voor laarzen. Een grote verandering op vele vlakken zeker ook op sentiment. Waar John

Deere door de buitenwereld op handen wordt gedragen, staat de landbouwsector in een bizar zwart daglicht. En hoewel wij de komende jaren nog veel voor de kiezen krijgen en de gifbeker momenteel nog lang niet leeg lijkt, ben ik er van overtuigd dat er uiteindelijk weer perspectief zal komen en dat het sentiment bijdraait.

Belangrijk is dat wij als sector ons eigen verhaal blijven vertellen en ervoor zorgen dat we betrokken blijven bij het beleid en daar zet ik mij via LTO Noord graag voor in.

Mijn naam is **Merle Schuttenbeld**. Ik ben 22 jaar en woon sinds 2015 in Noord-Sleen op het melkveebedrijf van mijn ouders. Hier melken we 150

koeien met drie melkrobots en een automatisch voersysteem. In mijn vrije tijd help ik hier graag mee, maar ik werk ook fulltime buiten de deur als bouwkundig adviseur bij een agrarisch adviesbureau. Daar houd ik me met name bezig met het ontwerpen en uitwerken van stallen, loodsen, (bedrijfs-)woningen en andere agrarisch gerelateerde gebouwen zoals voerfabrieken en kaasmakerijen.

Binnen het LTO Noord- afdelingsbestuur zal ik de functie van Henrike als secretaris overnemen, dus ik ga me bezig houden met de administratieve zaken. Ik kijk er erg naar uit en hoop jullie snel allemaal een keer te kunnen spreken! Wie weet onder genot van een gehaktbal tijdens de nieuwjaarsborrel!

Ze zochten nog mensen voor het bestuur van de lokale afdeling. 'Of dat niet iets voor mij was', vroeg Harry Euving vorige zomer toen ik een machine kwam halen van de Boermarke. Zo

kwam van het een het ander en sta ik nu op het punt om portefeuillehouder Melkveehouderij te worden. Ik ben **Jans van der Zwaag**, 35 jaar en woon met mijn vrouw en twee kinderen op ons melkveebedrijf in Nieuwlande, dat ik samen met mijn broer afgelopen jaar van onze ouders heb overgenomen. Er spelen op dit moment veel zaken in onze sector. Ik heb nu een aantal bestuursvergaderingen bijgewoond en heb er zin in om mij in te zetten voor ons en de lokale collega's.

Akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt Noordelijke Lichte Grond

Afgelopen jaar zijn we acht keer bij elkaar geweest. Dit gebeurt telkens bij Wielens in Noord Sleen.

De belangrijkste onderwerpen die behandeld zijn : Nieuw GLB, 7^e Actieprogramma Nitraat, Wratziekte fysio 38.

Over het nieuwe GLB werd gedurende het jaar steeds meer duidelijk. Maar er is ook nog steeds heel veel onduidelijk. Het is vooral belangrijk om de actuele berichtgeving hierover te volgen, zodat men voor komend jaar een goede afweging kan maken hoe dit in te vullen.

Wat het 7^e actieprogramma Nitraat betreft was de meeste discussie over de oogstdata en hieraan gekoppeld de gewaslijsten. Voor dit gebied is het belangrijk dat zetmeelaardappelen nu zijn aangemerkt als wintergewas, zodat de oogstdatum geen belemmering meer is. Dit geldt niet voor de consumptieaardappelen en dat is dus nog een serieus punt van aandacht.

Het steeds weer aantreffen van de nieuwe fysio van wratziekte is een punt van zorg. Het gebied is groter geworden dus daarmee ook de beperking qua rassenkeuze.

Wilt u ook op de hoogte blijven van het laatste nieuws uit de vakgroepen de afdeling? Word dan deelnemer van onze ledenapp! Laat dit dan even weten bij één van de bestuursleden ↓

Met vriendelijke groet, het afdelingsbestuur:

- Jan Boesjes, voorzitter en portefeuille Bodem en Water	06-23705467
- Henrike Bosman, secretariaat en portefeuille Markt en maatschappij	06-51542915
- Elma Vroege, penningmeester	06-33806920
- Harry Euving, portefeuille Melkveehouderij	06-22954607
- Rikus Renting, portefeuille Akkerbouw	06-51528247
- Wilco Hilhorst, GOC Coevorden	06-27581956
- Henk Strating, GOC Emmen	06-30868312